

Passio sanctorum apostolorum Petri et Pauli.

1 Cum uenisset Paulus Romam, conuenerunt ad eum omnes Iudei dicentes: Nostram fidem, in qua natus es, ipsam defende. non est enim iustum, ut cum sis Hebraeus ex Hebraeis ueniens, gentium te magistrum iudices, et incircumcisorum defensor 5 factus tu cum sis circumcisus, fidem circumcisionis euacues. cum ergo Petrum uideris, suscipe contra eius doctrinam, quia omnem obseruationem nostrae legis euacuauit, exclusit sabbatum et neomenias et legitimas ferias exinanuit.

2 Quibus Paulus respondit: Me Iudeum esse et uerum 10 Iudeum, hinc poteritis probare, cum et sabbatum obseruare

*Paris 9737 Laur XX, 4 Aed Flor 139 Laur conu suppr 231 cum tu sis Laur XX, 1. XX, 2 Mug de nem 13 | et ex hebraeis A | ex Hebraeis ueniens om K ||⁵ te magistr. gent. L | indices CPn Paris 9737 | incircumcisorum . . . sis om K Laur XX, 2 ||⁶ factus es n | tu om n Laur XX, 3 Mug de nem 14 Amiat 2 Strozz 4 | circumcisioni L circumcisorum D | euacuas C | euac. circumcisionis AC0 ||⁷ uideris petrum D | incipe Laur XX, 2. XX, 4 Aed Flor 139 Mug de nem 13 Laur conu suppr 231 | surge Mug de nem 14 suspice X contendit RT suscipe defensionem C | contra eum doctr. BGKLN (eum in ras) Q Paris 5273. 15681 contra eum contendere Ff Laur XX, 1. XX, 2. XX, 4 Aed Flor 139 Mug de nem 13 Laur conu suppr 231 | quia omnem om A qua Marc 116. 118 ||⁸ omnem om O | obseruant(m) HLU | nostrae om H | euacuat DQU Paris 15681 excludit U et exclusit ACIO | sabbatum KLN (sabbatum in ras) Q Paris 5273 sabbata Paris 9737 Mug de nem 14 ||⁹ neomenias cum CFIKLNOPRTVXf Laur XX, 2. XX, 3. XX, 4 Aed Flor 139 etc neomeniam ABDEGHMQn Paris 2653. 5273. 15681 Amiat 2 etc Thil neomenia F neomenia Laur XX, 1 neumenia S Marc 116. 118 neomeniamque U | ferias nostras M | inanuit Sf Paris 15681 Laur XX, 1 Amiatin 2 Strozz 4 inanibit CO (sic
ni)
semper in his duobus codd u et b permuntantur) inanit U exinanuit H
sect. 2 l. ¹⁰ esse om Paris 15681 Marc 116. 118 et uerum Iudeum om I ||¹¹ hic BFSXf Laur XX, 1. XX, 4 Mug de nem 13. 14 Amiat 2 Laur conu suppr 231 nunc O | approbare L | probare . . . uere poteritis om per homoeot F | cum et sabbatum obseruare om X | cum me et sabbatum et circumcisionem ueram uideritis obseruare K | et om Q | obseruero A*

et circumcisionem uere poteritis aduertere. nam sabbato die requieuit ab omnibus operibus deus. nos habemus patres et patriarchas et legem. quid tale praedicat Petrus in regno gentium? sed et si forte aliquam uult introducere nouam doctrinam, sine conturbatione et sine inuidia et sine strepitu nuntiate ei, ut nos uideamus, et in uestro conspectu illum ego convincam. quod si forte doctrina eius fuerit uero testimonio et Hebraeorum libris munita, decet nos omnes oboedire ei.

3 Haec et his similia dicente Paulo perrexerunt Iudei ad Petrum et dixerunt ei: Paulus ex Hebraeis uenit, rogat te ut 10 uenias ad eum, quoniam hi qui eum adduxerunt dicunt non eum se posse dimittere, ut uideat quem uult, antequam eum Caesari insinuent. Audiens haec Petrus gaudio gauisus est magno et statim exsurgens perrexit ad eum. uidentes autem se p[re]gaudio fleuerunt et in amplexibus suis diutissime morati 15 inuicem se lacrimis infuderunt.

monium Paris 5273. 15681 ||⁸ et hebr. libr. cum EFGINQSVf Paris 5273 Laur XX, 1. XX, 2. XX, 4 Aed Flor 139 Mug de nem 13. 14 Amiat 2 Laur conu suppr 231 Marc 116 ex hebraeorum libr. HLRTU Paris 2653. 9737 Laur XX, 3 Strozz 4 Thil et ex hebr. libr. AKX Paris 15681 et ex eorum libris Marc 118 est et hebr. libr. P et ante Hebr. om BCDMO | libris hebr. D libris om B | libris eius monita extiterint K monita etiam of Laur XX, 1 | debemus nos L | nos et omnes U | oboedire cum DM | obedire eius doctrinæ RT ob. eius doctrinam X

sect. 3 l.^o haec . . . dixerunt ei om D | his om G | is pro his F hiis U | Paulo om X ||¹⁰ ei om AL Paris 9737 | homo ex hebr O | ueniens Am² KLNPO Laur. XX, 2. XX, 4 Aed Flor 139 Mug de nem 13 Laur conu suppr 231 et rogat LOV Paris 15681 | te om KNP Paris 2653. 5273 ||¹¹ quum n | hii LMNU (ut plerumque. talia iam non adnotabo) om RTX | dicunt om RTX | non eum possunt RTX | se eum non H ||¹² eum se om A | eum prius om FKNPSUF Paris 5273 Laur XX, 1. XX, 2. XX, 4 Aed Flor 139 Mug de nem 13. 14 Laur conu suppr 231 Amiat 2 Strozz 4 Marc 116 Thil | se om BCDMUV Mug de nem 14 Marc 118 | demittere M dimitti U prohibere K | ut non uid. K uideant Bn Marc 116 | quemquam (om uult) RTXn | eum alterum om EGHKNP Paris 15681 Thil de eo ins. caea. S ||¹³ indicent P insinuet O insinuetur K | post audiens add enim H | gauisus est gaudio magno D ||¹⁴ exurgens statim RTX | exurgens etiam BCDFH[O] surgens V Paris 5273 | uenit pro perrexit IK | post ad eum add cum illis RTX | hactenus codd Flor collati ||¹⁵ p[re] magno gaudio V p[re] gaudio magno U | morati sunt GH (et superscr) KNm²Pf Paris 15681 Thil | commorati LIQ Marc 116. 118 immorati UV ||¹⁶ ac inuicem V inuicemque DP et inuicem Nm² Thil | infunderunt MO infundentes Paris 15681

4 Cumque Paulus illi omnem textum suorum casuum indicasset et qualiter nauigii fatigationibus aduenisset et Petrus dixisset illi, quas a Simone mago pateretur insidias, abscessit Petrus ad uesperum, mane die altero reuersurus.

5 Cumque aurora diei daret initium, ecce Petrus adueniens inuenit multitudinem Iudeorum ante fores Pauli. erat autem inter Iudeos Christianos et gentiles infinita conturbatio. Iudei enim dicebant: Nos genus sumus electum regale amicorum dei, Abrahae, Isaac et Iacob et omnium prophetarum, cum quibus locutus est deus, quibus ostendit mirabilia magna 10 et secreta sua. uos autem ex gentibus, nihil in semine uestro magnum, nisi in idolis et sculptilibus inquinati et execrabilis extitatis.

6 Haec et his similia dicentibus Iudeis, gentes respondebant dicentes: Nos mox ut audiuiimus ueritatem, reliquimus 15 errores nostros et secuti eam sumus. uos autem et paternas

dei *GH Paris* 2653. 5273. 15681 *Thil post Iacob BDMn plane om CEFI KLNOPQRSTUXf Marc* 116. 118 | regale electum *GH Thil* electum et regale *Nm²QU* electum amic. *V* | et amic. *n* | sacerdotum *pro* amic. *L* sacerdotum *ante* amic. *Marc* 118 ||⁹ *abraham CIMOPU etc* | et is. *DVn Paris* 5273 | *isahac(b) BO* ||¹⁰ et quibus *AH* | dominus *IU* | quibus deus ost. *BCFGIOQSf Paris* 9737 *Marc* 116. 118 *Thil* deus *omisi cum ADEK LPRTUVXn Paris* 2653. 5273. 15681 | mirabilia magna et *om FUf Marc* 116. 118 ||¹¹ et secreta sua *cum A* (*in rasura*) *KLN* (*et a m² add n* et *omnia secr. a O* quibus ostendit secreta sua *BCDEGHIMPQRSTVX Paris* 2653. 5273. 15681 *Thil fuit et in N sed erasum* | et ostendit *Paris* 9737 | uobis *B* | gentilibus *Nm¹* (*sed eras*) *RTX* | estis *post gentibus add AGhn Paris* 2653. 5273 *Thil* | qui *ex gentibus estis Paris* 15681 | *ex semine U* ||¹² *magnu M* | *post magnum add aliquid fuit, nisi (sed RT) in idolis RTX Marc* 118 | *nisi forte K* | *in ante idolis om MUV* | et *in sculp. CEGHNP* | *sculptilibus H* *sculptilibus CO* *sculptilia D* *sculptibus F* | *sculpt. in quibus inquinati K* | *coquinati U Paris* 9737 | *inquinati . . . extitistis om BC DMO* | *inqu. existis et H* | et *ante execr. om EFKRTXf Marc* 116. 118 | *deo post execr. add GHS Thil omisi cum AEFIKLNQRTUVXfn Paris* 2653. 5273. 9737. 15681 *Marc* 116. 118 ||¹³ *existitistis corr ex existis H* | *hactenus collati sunt*

sect. 6 l. ||¹⁴ *gentiles BGHNPQ Paris* 9737 *Thil* ||¹⁵ *audiamus Q* | *relinquimus COV* ||¹⁶ *secuti faimus eum C* *secuti sumus (om eam) Nm¹* *secuti sumus eam OQV* *secuti eum sumus M* *secuti eos sumus B* *secuti sumus Christum EK* *secuti sumus ueritatem Nm²P* *secuti sumus uestigia Christi Paris* 2653 *et eam secuti sumus Paris* 5273

virtutes scistis et prophetarum signa uidistis et legem accepistis et mare pedibus siccis transistis, et inimicos uestros demersos uidistis et columna nubis uobis per diem in caelo apparuit et ignis per noctem, et manna uobis de caelo data est, et de petra uobis aquae fluxerunt: et post omnia haec idolum uobis 5 uituli fabricastis et adorastis sculptile. nos autem nulla signa uidentes credimus deum hunc, quem uos non credentes dereliquistis.

7 Haec et his similia contendentibus dixit apostolus Paulus, non debere eos has contentiones inter se suscipere, sed hoc 10 magis attendere, quia complessset deus promissa sua, quae iurauit ad Abraham patrem nostrum, quod 'in semine eius hereditarentur omnes gentes': 'non est enim personarum acceptio apud deum. quicumque enim in lege peccassent, secundum legem iudicarentur; qui uero sine lege delinquissent, sine lege perirent'. 15 est enim in humanis sensibus tanta sanctitas, ut bona laudet

om F | caput post fabr. add G Paris 2653. 15681 Thil caput fabricastis V | adoratis L | sculptile O | illud pro sculpt. D ||⁷ et post uidentes add G | credidimus HR Paris 9737 | deum om E in deum Paris 5273 dominum Vf | hunc esse EGHKNPQ Paris 2653 Thil esse hunc n | dereliquiatis deum E | reliquistis DOn ||⁸ hactenus collati codd Paris 2563. 15681

sect. 7 l.⁹ is *pro* his *F* | eis contendentibus *GNPR Thil* contendentibus illis *H* | contendentes *C* | dixit paulus ap. *O* paulus ap. dixit *V* ||¹⁰ eos *om CK* | contentiones has *HL Thil* | has *om G* | contiones *F* contentiones *U* contentiones *om Q* | subsistere *K* ||¹¹ adtendere cum *ACF* attente *G* //ntendite *Nm¹* (*prima litera erasa*) intendere *Nm²P* | quia quum *Cn* quia cum *BM* | complexset *DN* compleuieset *L* | sua promissa *P* | quod iur. *F* ||¹² iurauit deus *Q* | patrem eorum *Q* | quam in sem. *B* ||¹³ non enim est *GH Thil* | accept. pers. est *A* | accept. pers. *D* | non esse autem pers. acceptiōnēm *K* ||¹⁴ aput *DM* | dominum *f* | enim post quicumque *om Nm¹P* | et quicumque *K* sed quic. *Nm²* | quicumque enim sine lege peccauerunt, sine lege peribunt et quicumque in lege peccauerunt per legem iudicabuntur *Q* | peccasset *Ff* | iudicaretur *Ff* | iudicabuntur et quicumque sine lege *O* | quicumque altero loco etiam *C* ||¹⁵ sine lege peccarent *U* | periissent *BCFI* periissent corr ex perierant *A* | sine lege et perirent *HV* ||¹⁶ etenim *OVn* est autem *I* est enim et *H* | esse etiam . . . tantam sagacitatem *K* | in ante humanis *om FU* | est tanta sanct. *n* sanctitas est *V* | scientia *L(?)* | ut et *D* | laudent . . . puniant *O* Paris 9737 | naturaliter laudet *H*

naturaliter et puniat mala, quae inter se inuicem cogitationes aut accusantes puniat aut remuneret excusantes.

8 Haec et his similia Paulo dicente factum est ut mitigati essent et Iudei et gentes. sed principes Iudeorum insistebant. Petrus uero his qui eum arguebant, quod synagogas eorum 5 interdiceret, dixit: Audite, fratres, sanctum spiritum promittentem patriarchae Dauid, quod de fructu uentris eius poneret super sedem suam. hunc ergo cui dixit pater de caelis: 'Filius meus es tu, ego hodie genui te', hunc crucifixerunt per inuidiam principes sacerdotum. ut impleret autem redemtionem necesse 10 sariam saeculo, permisit se haec omnia sustinere, ut sicut ex costa Adae fabricata est Eua, sic ex latere Christi in cruce positi fabricaretur ecclesia, quae non haberet maculam neque rugam.

9 Hunc deus aditum aperuit omnibus filiis Abrahae et 15 Isaac et Iacob, ut sint in fide ecclesiae et non in infidelitate synagogae. conuertimini ergo et intrate in gaudium Abrahae patris uestri, quia quod ei promisit deus adimpleuit. unde et propheta canit: 'Iurauit dominus et non paenitebit eum, tu es sacerdos in aeternum secundum ordinem Melchisedech'. sacer- 20

¹ Rom. 2, 15

pro se *K* | ea omnia *n* | inferri pro sust. *K* | et sicut *CVn* | ex costa . . . sic om *Q* | de costa *CUV Paris 5273* || ¹² posito *n* posita *CO* pendens *H* positi om *LRX* | fabricaret ecclesiam *L* | habet *N* (*m² in ras*) *OPU Paris 9737* habuerit *n* habuit *Paris 5273* | macula *O* || ¹⁴ aut rugam *D* | ruga *O* glossam rost in marg add *G* | hactenus codd *P* *Paris 5273*. *9737 collati sunt*

sect. 9 l. ¹⁵ hic *A* per hunc *HO* nunc *V* | auditum *EFO* (*fuit etiam in N sed m¹ corr*) aditum uitiae *H* aditum om *V* | apparuit *V* dedit *M* | hominibus pro omnibus *n* | et Isaac et Iacob om *L* | et ante isaac om *AB DFHIMOQRUXf* || ¹⁶ et pro ut *FO* | ex fide *D* | fidelitate *n* | et non sint *U* | in ante infidel. superscr *G* om *F* || ¹⁷ confitemini *K* | introite *I* | gaudio *M* | Abrahae om *CO* | et Isaac et Iacob om *L* | patris uestri abr. *M* || ¹⁸ quia om *B* | ei om *FK* | promisit ei deus *V* ei deus promisit *U* | prom. dominus *CEIM* dominus prom. *n* | deus om *FLRXn* | adimpl. deus *A* | adimpleuit *N* adimplebit *M* et implebit *CO* adimpleuit corr ex et impl. *A* | et unde *A* | et ante proph. om *DO* | et per prophetam canit *E* || ¹⁹ canet *CI* (sed corr canit) *M* || ²⁰ melchisedehc *G* melcysedech *N* (sed ech *m² in ras*)

dos enim in cruce factus est, cum hostiam sui corporis et sanguinis pro omni saeculo sacrificium praebuisset.

10 Haec et his similia dicentibus Petro et Paulo pars maxima populorum credidit, et perpauci fuerunt, qui non crediderunt, qui et ipsi simulata fide, non tamen aperte possent 5 eorum neglegere monita uel praecepta. uidentes autem maiores synagogarum et gentium pontifices sibi per praedicationem eorum finem specialiter fieri, egerunt hoc ut sermo eorum in murmurationem populi ueniret. unde factum est ut Simonem magum Neroni praeferrent et istos culparent. innumerabiles 10 enim populi dum conuerterentur ad dominum per praedicationem Petri, contigit etiam uxorem Neronis Liuiam et Agrippae praefecti coniugem nomine Agrippinam ita conuerti, ut a latere se suorum maritorum auferrent. per Pauli uero praedicationem multi deserentes militiam adhaerebant deo, ita ut etiam ex cubiculo regis uenirent ad eum, et facti Christiani nollent reuerti 15 ad militiam neque ad palatium.

11 Hinc populis seditionis murmurationem agentibus egerunt hoc fieri *B* | fidem spec. accedisse decreuerunt hoc fieri egerunt *O* decreuerunt hoc fieri *C* | finem ponere spec. egerunt hoc fieri *D* finem inponi spec. egerunt hoc fieri *M* | praeferriri *N* (*ex fieri corr*) ||⁹ murmuratione *MOf* | eueniret *CDFHMOf* ueniret *ex* uenerit *corr Nm²* | et inde *GHN Thil* ||¹⁰ ad neronem *B* | proferrent *M* praeferentes istos *A* | post culparent *pergunt GHN*: in illo tempore factum est, cum innumerabiles populi conuerterentur ||¹¹ enim *om BL* | dum *om B* | conuertuntur *BCDM* conuertebantur *O* | post praedic. *O* ||¹² ut etiam uxorem *Ff* ut uxorem *O* uxorem *ex* ut uxor *corr Nm²* etiam et uxorem *U* etiam *om E* | uxor *Q* | praenomine (*in marg*) libia *A* | libiam *CDEFILNO QUs* libiam *n lisbiā K* ||^{13—15} agrippę preinā *pro Agrippae praefecti* ... Agrippinam *H* ||¹³ coniuge *FO* | Agrippinam nomine *n* | agripinam *CM* agrippinam *O* | conuersas *L* | ut a latere . . . auferrent *om A* *sed in marg add* ut a coniugio se abstinerent | sese *B* ||¹⁴ coniugum *L* | auerterent *C* se auferrent *Q* | *hactenus codd KQ collati sunt* ||¹⁵ domino *AB DGfa Thil* deo *ex dñ corr Nm²* | etiam ut *n* etiam *om H* ||¹⁶ noluerunt *AFUf* ||¹⁷ militiam suam *D* | nec ad palatium regis *A* sect. 11 l. ¹⁸ facta hinc *M* | populi *C* | seditionis murmurationem *DELIUn graec* seditionis murmuratione *ABC FGHIMf Thil* murmuratione *etiam N*

Simon excitatus est in zelum, et coepit de Petro multa mala dicere, dicens eum magum esse et seductorem. credebant autem illi hi qui mirabantur signa eius. faciebat enim serpentem aereum mouere se, et lapideas statuas et aereas ridere et mouere, se ipsum autem currere et subito in aëre uideri.

5

12 Contra haec Petrus infirmos curabat uerbo. caecos uidere faciebat orando, daemonia iussu fugabat, interea et ipsos mortuos suscitabat. dicebat autem ad populum, ut ab eius seductione non solum fugerent, sed etiam detegerent eum, ne uiderentur diabolo consentire.

10

13 Sicque factum est ut omnes religiosi uiri execrantes Simonem magum, sceleratum eum adsererent; Simoni uero adhaerentes Petrum magum, quod ipsi erant cum Simone, falso testimonio adfirmarent. qui sermo usque ad Neronem Caesarem uenit; et Simonem magum ut ad se ingredetur praecepit.

15

14 Qui ingressus coepit stare ante illum et subito mutare effigies, ita ut fieret subito puer et posthaec senior, altera uero

sect. 13 l. ¹¹ sicque cum DEGHN (ex corr) n textu graeco sic ABC FILMOUf | est om M | omnes post uiri B | post uiri add ac feminae H add petro communicantes E | execrarentur E || ¹² et sceleratum CEFGM OUn et eras N | sceleratorem H | eum om AH | adserentes M | post adsererent add petrum uero (om M) in dei laudibus (laud. dei F laud. domini f) praedicarent. e (et FM om f) contra (uero O) omnes scelerati et (om f) illusores (inl. Mf lusores F) et seductores et pessimi adherebant (adhaererent BDf adherentes C) simoni (mago quia B) (et O) petrum uero (om CFOf) magum (adserentes Ff) quod ipsi erant cum simone (simonem Of) (mago . . . B) dicerent (fatebantur M deum esse add Ff) BCDFMOf | post adsererent uerba simoni uero et magum erasa sunt in N. superscriptum et adhaerentes petrum uerum dei apostolum illum confirmarent. uerba sequentia quod ipsi erant . . . testimonio adsererent deleta sunt || ¹³ quod ipsi erant cum Simone cum AE (sed om cum Sim.) IKLQUn om GH Thil || ¹⁴ adfirmarent cum AILU affirmabant Q assererent GNm'n Thil dicerent EH praedicabant K | hactenus codd EO collati sunt | cesarem neronem L neronem om M || ¹⁵ peruenit GHM | post peruenit add haec agebantur eo tempore quo sacrilegus nero iudeorum bello afflictam romani exercitus ualidam manum cognouit. unde indignatus aduersus christianos insurrexit, ut ei debitus finis adpropinquaret M | magum ad se ingredere C

sect. 14 l. ¹⁶ festinanter ingressus H | illum cum G graec Thil coram illo H neronem ABCDILMUf neronem F neronem caesarem Nn | subito prius om M || ¹⁷ effigias G Thil effigiem FHUf | et subito fieri U | subito fieret CH | posthoc M

9*

hora adolescentior. mutabatur sexu, aetate, et per multas figuræ diaboli ministerio bachabatur. quod cum uideret Nero, uere hunc esse dei filium aestimabat. Petrus uero apostolus dicebat hunc furem esse, mendacem, magum, turpem, sceleratum, apostaticum, et in omnibus quae sunt dei praecepta aduersarium 5 ueritatis, nihilque superesse nisi ut iussu dei eius iniquitas manifestata omnibus panderetur.

15 Tunc ingressus ad Neronem Simon dixit: Audi me, bone imperator. ego sum filius dei, qui de caelo descendit. usque modo Petrum qui se dicit apostolum solum patiebar; 10 nunc ergo geminatum est malum. Paulus denique qui et ipse eadem docet et contra me sentit, simul dicitur cum eo praedicare. quos constat quia nisi de interitu eorum cogitaueris, regnum tuum stare non poterit.

16 Tunc Nero sollicitudine cumulatus festinanter ad se 15 eos iussit adduci. alia autem die cum introissent ad Neronem Simon magus et apostoli Christi Petrus et Paulus, Simon dixit: Hi sunt discipuli illius Nazareni, quibus iam non est tam bene,

et mendacem *n* mendacem *om B* || ⁵ apostaticum *om f* apostatam *DF* | quae dei sunt *AH* | quae sunt *om n* | praecepta cum *GHLN* praeceptis *n* *om BCDFMUF* | contemptibilem et aduersarium *n* | dei ueritatis aduers. *C* | aduersarium et inimicum *Nm²* (*sed adu. ueritatis m¹*) | aduersantium *D* || ⁶ nihilque ei *n* | ut *om BCNm¹* (*sed add m²*) | dei iussu *A* || ⁷ manif. omnibus *om B* | manifesta *om Am¹* manifeste *Am²*

sect. 15 l. ⁸ pro qua re grauiter indignatus simon ingreditur ad neronem dixitque *M* | simon magus *DCHN Thil* | me *om D* || ⁹ bone in ras *Nm²* | dei filius *D* | qui... descendit *om B* | de caelo ueni *CDMNn* || ¹⁰ modum solum *U* | qui se dicit apostolum *om U* | solum *om AFNm¹* (*sed suppl m¹*) *f* (*hoc loco om etiam U*) | patiebatur *F* || ¹¹ nunc autem *H Thil* | geminum *H* | quia *Am² Nm²* super lin | paulus eadem docet *N* (*in rasura*) || ¹² et ante contra *om CU* | non mecum *pro contra me N* (*in ras*) | se *pro me C* | contra me docet et contra me sentit *D* | et *pro simul C* simulque *U* simul dicitur *om N* (*sed uidetur erasum*) | dicetur *M* | et cum eo praedicat *N* (*in ras*; *finit praedicare*) || ¹³ quos non tetigi (*περὶ ἀν*) quo *LN* (*in ras*) *Un item superscri* unde *B* quod *f* | constat quia *om B* || ¹⁴ non poterit stare *A*

sect. 16 l. ¹⁵ uero *pro Nero G* uero sollicitudine nero *H* | cumul. sollic. *A* | instigatus *Ff* commotus *L* | petrum et paulum accersiri praecepit *pro* festinanter . . . adduci *M* | ad se eos festinanter *D* | eos ad se *CFH* | iussit induci *H* | add. iuss. *F* || ¹⁶ alio *AFLUF* | alia uero *M* | post die *add eo tempore B* || ¹⁷ ad simon alterum *add magus CNm²* (*super scriptum*) || ¹⁸ Nazarei *Nm²* (*ex nazorei corr*) *n* | de quibus *L* | iam *cum GHNa* non est iam *A* iam *om BCDFLMUF* | non sit *M* | tam *om AN*

ut sint de plebe Iudeorum. Nero dixit: Quid est Nazareus? Simon dixit: Est ciuitas in Iudea, quae semper aduersum uos fecit; haec Nazareth dicitur: ex ipsa fuit magister eorum.

17 Nero dixit: Deus omnem hominem monet et diligit; tu quare eos persequeris? Simon dixit: Istud hominum est 5 genus, qui totam Iudeam peruerterunt, ne mihi crederent. Nero ad Petrum ait: Quare tam perfidi estis uos uel genus uestrum? Tunc Petrus ad Simonem ait: Omnibus inponere potuisti, mihi autem numquam; ipsos autem quos deceperas, per me deus de suo errore reuocauit. et cum expertum tibi 10 sit, quod me superare non possis, miror qua fronte in conspectu regis te iactes, ut putes per artem tuam magicam Christi discipulos superare.

18 Nero dixit: Quid est Christus? Petrus dixit: Hic est, quem hic Simon magus se esse adfirmat; hic autem est homo 15 nequissimus et opera eius diabolica. si autem uis scire, bone imperator, quae gesta sunt in Iudea de Christo, accipe litteras Pontii Pilati missas ad Claudiu[m], et ita cognoscis omnia. Nero autem iussit eas accipi et in suo conspectu recitari. Exemplar epistolae.

20

19 Pontius Pilatus Claudio suo salutem. nuper accidit

autem *A* | omnibus in pune uincere *D* || ⁹ potes *M* | simon *post* potuisti
add GHNn Thil | me autem (*in ras; fuit mihi*) *Nm²* | *post* numquam *add*
omnibus in posuisti: solis discipulie christi inponere non potuisti *M* || ¹⁰ tuo
CFMf illorum *L* | uocauit *DM* | et cum expertum . . . possis *om A* |
expertim D experto *N* expertum *ex* experto corr *G* exp. uel certum *n* ||
¹¹ superari *F* | unde miror *A* | miror te *C* || ¹² iactes post fronte (*om*
te) *U* | iactas *DL* | ut putes *om FUf* | et putes *N* et putas *CDLn* ut per
artem tuam mag. putas A || ¹³ posse superare *n*

sect. 18 l. ¹⁴ quis *CHUf* qui *M* | sanctus petrus *U* | petrus respondit
CL | ille est *M* ille est Christus qui (*est add f*) pro redemtione mundi
crucifixus quem hic (*haec F*) simon magus *Ff* || ¹⁵ hic *ante* simon *om D* |
se esse mentitur qui crucifixus est *M* | homo nequissimus est *HU* || ¹⁶ dia-
bolica sunt *GHn Thil* | bone *om FUf deleuit N* || ¹⁷ de isto *BCGHNU* |
mitte et accipe *Ff* || ¹⁸ a pontio pilato *U* | a *pro* ad *D* | claudium cae-
sarem Ff tyberium *Un* | cognoscet *BCFLNm²Ufn* sic agnoscis *H* || ¹⁹ nero
autem ut haec omnia (*om f*) audiuit *Ff* | autem *h. l. om U* | *eas cum BL*
NUfn graec eam *FM om ACDGH Thil* | *eas autem acc. U* | exhiberi *M* |
in consp. suo U | recitare *G* | legi *U* || ²⁰ exemplar epistolae *cum GHn*
Thil exemplar ep. haec est *D* exemplum ep. hoc modo *L* erat autem
textas scripturae in hunc modum *Ff* epistola pontii pilati ad claudium
M plane om ABCNU

sect. 19 l. ²¹ pontio *F* | claud. domino *C* suo *om FUf*

quod ipse probauit, Iudeos per inuidiam se suosque posteros crudeli condempnationale punisse. denique cum promissum haberent patres eorum quod illis deus eorum mitteret de caelo sanctum suum, qui eorum rex merito diceretur, et hunc se promiserit per uirginem missurum ad terras,

5

20 is itaque me praeside in Iudea Hebraeorum deus cum uenisset, et uidissent eum caecos inluminasse, leprosos mundasse, paralyticos curasse, daemones ab hominibus fugasse, mortuos suscitasse, imperasse uentis, ambulasse siccis pedibus super undas maris et multa alia mirabilia fecisse: cum omnis 10 populus Iudeorum dei filium hunc esse dicerent, inuidia contra eum ducti sunt principes sacerdotum et tenuerunt eum et mihi tradiderunt, et alia pro aliis mihi de eo mentientes dixerunt, istum magum esse et contra legem eorum agere.

21 Ego autem credidi ita esse et flagellatum tradidi illum 15 arbitrio eorum. illi autem crucifixerunt eum et sepulto custodes adhibuerunt. ille autem militibus meis custodientibus die tertio resurrexit. in tantum autem exarsit nequitia Iudeorum, ut darent pecuniam eis dicentes: Dicite quia discipuli eius corpus ipsius rapuerunt. Sed cum accepissent pecuniam, quid factum 20 fuerit tacere non potuerunt. nam et illum resurrexisse testati

ACF graec | post suscitasse, add aquas in uino mutasse M | imperantem A |¹⁰ per undas AU super aquas MF | maris om CL | hunc cum Ff et cum L cumque Cn | omnibus populis U ||¹¹ hunc dei filium Hn | illum ABLM eum D se U om CFF | esse om C | diceret ABL | inuidia . . . ducti cum GHn graec inuidiam ABDMNUf ||¹² eos D | passi ABCDFM NUf | ducti . . . tenuerunt eum om L | et mihi tradiderunt om AU | missi pro mihi D ||¹³ alia multa n | pro alia DM pro aliis multa Ff | mihi om C | de eo mihi f | de eo om DN | mentientes de eo C ||¹⁴ asserentes istum Ff | eum HLM | et om Nm¹ add m² | eorum om C

*sect. 21 l. ¹⁵ ita credidi C | eum H ||¹⁶ voluntati D | illi autem . . . adhibuerunt om per homoeot B | et sepulto . . . ille autem om F | sepulto eo AL sep. ei n ||¹⁷ ille uero Cn | suis F | custodibus B | tertia ABC DHN^{m²} (fuit tertio) f | diae D ||¹⁸ post haec autem in tantum H | surrexit DM | inuidia pro nequitia GHNn Thil | eorum GHNn item sed superscr iudeorum L ||¹⁹ peccuniam G (*sic semper*) pecunias A | militibus meis pro eis M | et dicenter BCDM | post disc. eius add nobis dormientibus H nocte nobis dormientibus M | corpus eius AU corp. illius C ||²⁰ nocte rapuerunt A | sed (et f) custodes cum Ff | quod . . . fuerat AC HN^{m²} (fuit quid . . . fuerit) U ||²¹ potuerant n | et om D | surrexisse CDFMf*

sunt se uidisse, et a Iudeis pecuniam accepisse. haec ideo ingessi ne quis aliter mentiatur, et existimes credendum mendacii Iudeorum.

22 Cumque perfecta fuisse epistola, Nero dixit: Dic mihi, Petre, ita per illum omnia gesta sunt? Petrus ait: Ita, non te 5 fallo; sic enim est, bone imperator. hic Simon plenus mendacii et fallaciis circumdatus, ut putet se qui homo est, etiam hoc esse quod deus est. in Christo enim est omnis summa uictoria per deum et hominem, quem adsumpsit illa maiestas incomprehensibilis, quae per hominem hominibus dignata est 10 subuenire. in isto autem Simone sunt duae substantiae, hominis et diaboli, qui per hominem conatur hominibus impedire.

23 Simon dixit: Miror te, bone imperator, hunc te alicuius momenti existimare, hominem iuperitum, piscatorem, mendacissimum, et nec in uerbo nec in genere nec in aliqua praeditum 15 potestate. sed ne diutius hunc patiar inimicum, modo praeceptiam angelis meis, ut ueniant et vindicent me de isto. Petrus dixit: Non timeo angelos tuos, illi autem me poterunt timere in uirtute et confidentia Iesu Christi domini mei, quem te esse 20 mentiris.

24 Nero dixit: Non times, Petre, Simonem qui diuinitatem

Dn cum homo sit pessimus *Ff* cum sit miserabilis homo *M* | hoc etiam *U* etiam *om L* ||⁹ se esse putat *M* esse uelle *C* | in christo enim sunt duae substantiae (subst. duae *Ff* duae naturae *B* duae *om D*) dei et hominis. hominis itaque (h. i. *om C*) quem adsumpsit (ass-) illa maiestas *BCDF* *Mf* ||¹⁰ dominum *G* ||¹⁰ quem *F* qui *C* per quem *D* | per hominem . . . diaboli qui *om per homoeot H* | hominem *om D* | omnibus *C* | dignatus *BCFn* ||¹¹ nam et in isto *M* | Simone cum *AFLNUfn* *om BCDGHM Thil* | sunt quidem *DM* | substantiae *om B* ||¹² hominibus conatur *AD* omnibus conatur *C* hominee *n*

sect. 28 l.¹³ inde a uerbis miror te — sect. 27 p. 143, ¹⁴ caninos habere textus impressus *Pseudo-Abdiae* (*apud Fabricium* p. 433, 25 — p. 435, 18) ad uerba narrationem Marcelli reddit. sed desunt haec in optimis *Abdiae* codicibus. ad textum nostrum emendandum nihil faciunt | simon magus *Nm²U* | dixit ad imperatorem *U* | imperator bone *ABDU* bone *om Ff* | hunc esse *U* | hunc a te alic. mom. spacio audiri (*corr ex exaudire*) hom. *H* | te *om LU* te tulem (*sic*) *C* ||¹⁴ aestimare *Af* estimare *FU* extimare *C* ||¹⁵ et *om FU* | nec in genere utillem *C* | nec in tertio loco *om U* in tertium *om C* ||¹⁶ hunc *om L* ||¹⁷ post isto add si tantus est liberet se ab eis *M* ||¹⁸ possunt *H* | poterunt me *BFLUf* ||¹⁹ per virtutem *U* | in confidentia *n* | huius christi *Nn* Iesu *om GH(Nn)* *Thil* dom. mei Iesu Christi *CU* | te *om f*

sect. 24 l.²⁰ nero autem *A* | Simonem Petre *GHn* Petre *om ABC* *DLMNU*

suam rebus adfirmat? Petrus dixit: Diuinitas in eo est qui cordis rimatur arcana. dicat nunc mibi quid cogito uel quid facio. quam cogitationem meam, antequam hic mentiatur, prius tuis auribus insinuo, ut non audeat mentiri quae cogito. Nero dixit: Accede huc, et dic mihi quid cogitas. Petrus dixit: Iube 5 mihi adferri panem ordeaceum et occulite dari. Cumque hoc iussum fuisset occulite adferri et dari Petro, Petrus dixit: Dicat nunc Simon, quid cogitatum, quid dictum, quidue sit factum.

25 Nero dixit: Vis ergo ut eredam quia haec Simon ignorat, qui et mortuum suscitauit et se ipsum decollatum post 10 diem tertium repraesentauit, et quicquid dixit ut faceret, fecit? Petrus dixit: Sed coram me non fecit. Nero dixit: Sed me adstante haec omnia fecit; nam et angelos iussit ad se uenire, et uenerunt. Petrus dixit: Ergo si quod maximum est fecit, quare quod minus est non facit? Dicat quid cogitauerim et 15 quid fecerim. Nero dixit: Quid dicis, Simon? ego me inter uos non conuenio. Simon dixit: Petrus dicat, quid cogitem uel quid fecerim. Petrus dixit: Quid cogitet Simon, me scire docebo, dum fecerim quid cogitauerit.

26 Simon dixit: Hoc scias, bone imperator, quia cogitationes hominum nemo nouit nisi unus deus. ceterum Petrus

pane fregit et abscondit sub manica sua et Ff | dixit Petrus ADFLMUf ||
⁸ nunc cum Ffn graec om ABCDHLMNU Thil | simon om BCDFLMNf |
 cogitauit Ff | quid sit B | sit om f

sect. 25 l. ⁹ haec om Nn hic M hoc U || ¹⁰ non ignorat DFf | nam quomo-
 modo ignorat pro quia . . . ignorat n | se mort. (om et) Un | semet ipsum n |
 et se ipsum . . . repraesentauit om H | decollatum om GHLMn || ¹¹ tertium
 diem A die tertio C | praesentauit D | quodcumque dixi A quidquid ei
 dixi D | facere BD || ¹² dicit M | me presente D | dicit etiam altero loco M |
 sed alterum om FLf coram me C nam me n || ¹³ adsistente A | haec om M |
 ad se iussit Dn | me BM | de caelo post uenire add BCDGHMNm Thil
 de caelo uenire L omisi cum AFUf graec | uenire de caelo ad se H |
¹⁴ respondit C | ergo om M || ¹⁵ quare om L | minimum BD | faciat M
 faciet B | ut dicat M dicat ergo D | et quid fecerim om GHNm Thil ||
¹⁶ dicit simon FL || ¹⁷ non bene n | simon magus Nm² | quid ego Ff |
 cogitem cum ABCDFLMNf cogitauerim GHn Thil cogito U || ¹⁸ uel quid
 fecerim om ABCDFLMNUf | respondit CGMf Thil | cogitat GH || ¹⁹ cum
 H | dixerim GHn Thil dixerit CL fecero B | quae U | cogitauerim CL fuit
 etiam in N sed m² corr cogitauerit

sect. 26 l. ²⁰ simon magus Nm² | dicit M | bone om FGHf Thil | quia
 cogitationes . . . mentitur om F | quia nemo scit cog. hom. H || ²¹ solus Mn |
 deus om U | ceterum Petrus mentitur om f | attamen ex ceterum corr A |
 mentitur petrus U

mentitur. Petrus dixit: Tu ergo, qui filium dei te esse dicis, dic quid cogitem; quid fecerim modo in occulto, si potes, exprime. Petrus enim benedixerat panem quem acceperat ordeatum et fregerat et dextera atque sinistra in manica collegarat.

27 Tunc Simon indignatus quod dicere non posset secretum apostoli, exclamauit dicens: Procedant canes magni et deuorent eum in conspectu Caesaris. Et subito apparuerunt canes mirae magnitudinis et impetum fecerunt in Petrum. Petrus vero extendens manus in orationem, ostendit canibus eum quem benedixerat panem; quem ut uiderunt canes subito nusquam comparuerunt. tunc Petrus dixit ad Neronem: Ecce ostendi tibi scisse me quid cogitauerit Simon, non uerbis, sed factis; nam qui angelos promiserat contra me esse uenturos, canes exhibuit, ut se ostenderet non diuinos angelos sed caninos habere.

28 Tunc Nero ad Simonem dixit: Quid est, Simon? puto quieti sumus. Simon dixit: Hic et in Iudaea et in tota Palaestina et Caesarea ista mihi fecit, et saepe mecum certando ideo didicit, quia hoc eis erat contrarium: me ergo ut euaderet didicit hoc. nam cogitationes hominum nemo nouit nisi unus deus. Et Petrus ad Simonem dixit: Certe deum te esse mentis. quare ergo non manifestas cogitationes singulorum?

29 Tunc conuersus Nero ad Paulum sic ait: Tu quare nihil dicas, Paule? Paulus respondit: Hoc scito, Caesar, quia

homoeotel B ||¹² te pro tibi M | scisse me cum AFNm¹ (sed m² scire me superscripsit) Uf graec scire me GHLM Thil certissime CDn | cogitaberim C | Simon om CU ||¹³ quia C quando H ||¹⁴ non diuinos et sed om CDM non diu. sed caninos angelos U

sect. 28 l. ¹⁵ symoni U | ait C | simon quid est? H | Simon om A ||¹⁶ et prius om H | in prius om f | et alterum om U | in alterum om AFU | tota om AGH Thil ||¹⁷ in caesarea DH | caesaream M | istas mihi controversies M | me (in ras) certando G me certante H decertando C | ideo om BCDMN ideo haec L ||¹⁸ dicit f | quando B | hoc om Nn | eis cum BDLNn graec ei ACGHMu f Thil | ei hoc M | erat eis BD elecerat F | contrarium erat H | a me B | ille ergo ut euaderet Nm² (in ras) | euadat ista dicit C ||¹⁹ hoc om BDMNn | namque scias quia U namque ut dixi Ff | cogitatus A | unus cum CFLf graec solus BHM om ADGNUn Thil ||²⁰ tunc Petrus GHNn Thil | ceterum CM (sed teru in ras) | certe tu BD | te deum N | esse te FUf te om D ||²¹ ergo om C

sect. 29 l. ²² nero conuersus CH ||²³ dixit Nm² (superscr) f | scias G H Nn Thil

si dimiseris istum magum tanta agere, magnum malum patriae tuae aderescet, et regnum tuum ab statu suo deiciet. Nero Simoni dixit: Quid dicis tu, Simon? Simon dixit: Ego nisi me aperte demonstrauero deum esse, nemo mihi uenerationem debitam exhibebit. Nero dixit: Et quid modo moraris et non 5 ostendis te deum esse, ut isti puniantur?

20 Simon dixit: Iube mihi turrim altam fabricare ex lignis, et ascendam super eam, et uocabo angelos meos et praecipiam eis ut cunctis uidentibus in caelum perferant me ad patrem meum. hoc isti dum facere non potuerint, probabis eos homines 10 esse inperitos. Nero autem Petro dixit: Audisti, Petre, quod Simon dixit? ex hoc apparebit quantam uirtutem habeat uel

et ait: si uiuit defunctus loquatur, si suscitatus est surgat ambulet fabuletur. fantasia illud esse non ueritatem quod videatur caput mouisse. denique separetur inquit a lectulo simon et tunc quidem ostentui futurum. abducitur simon a lectulo. manet sine specie motus alicuius qui mortuus erat. astigit petrus longinus (l. longius) et intra sese orationi paulisper intentus cum magna uoce ait: aduliscens surge, sanat te dominus iesus christus. et statim surrexit aduliscens et locutus est et ambulauit et cibum sumpsit et dedit eum petrus matri suae. qui cum rogaretur ut non ab eo discederet ait: non relinquatur a deo qui illum fecit resurgere, cuius nos serui sumus. secura esto mater de filio, non uerearisi, habet custodem suum. et cum populus in simonem insurgeret ut lapidaretur ait petrus: satis ad penam eius est quod cognoscit suas artes nichil ualere. uiuat et christi regnum crescere uideat uel inuitus. torquebatur magus apostoli gloria (apostolica percusus gloria m²) colligit (discindit m²) se atque omnem exercitans carminum suorum potentiam, congregat populum paganorum, offensum se dicit a galilaeis, relatum urbem quam tueri soleret: et reuersus ad neronom simon dixit ad eum crastina die iube etc. | turrem Am¹ (corr m²) BCFMNm¹ (corr m²) U | excelsam A | fabricari BCNm² fieri AFUfn | de lignis H || * ut pro et priore H | ibi pro et altero n || * in caelo D | me perferant n ferant me in caelum U perferar om me G (in ras) || * poterint G | possunt H | esse homines n || * nero autem] uerba sequentia transposita sunt in B qui hoc loco sic pergit: simoni dixit: video euidentem te aduersarium esse petri et pauli et magistri eorum. simon dixit: pauli christus magister non fuit etc. sequuntur quae sect. 44—47 leguntur usque ad inconstabilitum animum uestrum ostenditis et me ita dubium. haec excipiunt quae sect. 30 l. 2 sqq. leguntur ex hoc apparebit etc. usque ad uerba sect. 40: ex solo mendatio omnia ista. iam pergit cod cum uerbis sect. 41: nero dixit paule tu quid dicis usque ad sect. 43 petri et pauli et magistri eorum. his adiunguntur uerba sect. 48 petrus dixit unum esse deum patrem etc. | dixit petro DL ad petrum dixit Ff | dicit M | quid AHL MUf | * dixerit AFLuf dicit M | et in hoc U | habet C habebit L

ipse uel deus tuus. Petrus dixit: Optime imperator, si uelles, poteras intellegere quia daemonio plenus est. Nero dixit: Quid mihi uerborum ambages [circuitus] facitis? Crastinus dies uos probabit.

31 Simon dixit: Credis, bone imperator, quia magus sum, 5 cum mortuus fuerim et resurrexerim? Egerat enim perfidus Simon praestigio suo, ut diceret Neroni: Iube me decollari in obscuro et ibidem dimitti occisum, et si non tertia die resurrexero, scias me magum fuisse: si autem resurrexero, scias me esse filium dei. 10

32 Et cum hoc fieri iussisset Nero, in obscuro egit arte magica ut aries decollaretur; qui aries tamdiu Simon uisus est quamdiu decollaretur. decollatus autem in obscuro, cum scrutatus fuisset is, qui eum decollauerat, et caput eius protulisset ad lumen, inuenit caput berbecinum; sed nihil uoluit regi 15 dicere, ne se ipsum detegeret qui iussus fuerat hoc in abditis perpetrare. hinc ergo dicebat Simon, se die tertia resurrexisse, quia caput et membra berbecis tulerat, sanguis uero ibidem congelauerat. et tertia die ostendit se Neroni et dixit: Fac sanguinem meum qui effusus est extergi: quia ecce qui de- 20 collatus fueram, sicut promisi, die tertia resurrexi.

*D | resurrexero (surr.) tertia die ABD (sed tertio A) | tertio AB (tercio)
G | die tertia H die om F ||⁹ scies B | esse n | si autem . . . filium dei om D
sect. 32 l. ¹¹ hoc cum ABCI fn haec GHMN Thil om DFU | Nero
om U | nero fieri iuss. H | in obscuro loco L | Simon post egit add BGHn
Thil omisi cum ACDMNU ille add Ff | sua post arte add H ||¹² qui aries
tamdiu . . . decollaretur om per homoeotel n | tamdiu aries L | uisus est
simon U ||¹³ post decollaretur repetit aries C | in obscuro loco GLNn
Thil | post obscuro repetit aries H ||¹⁴ is om AC his DF | eum qui A |
eum om DM | capud D | eius om U | pertulisset f Thil ||¹⁵ in lumen D |
capud D | ueruecinum ADHLN (m^2 in ras) n ueruecinum B berbecinum C
berbecinum U | et nihil N | nil D | praeumpsit pro uoluit M | quia noluit
pro nihil uoluit H | rei N regi om C | dicere regi M ||¹⁶ nisi ipsum N
se om B ipsum om U | detegere uideretur H | quia U | ausus U | abscondit
ADFM ||¹⁷ ob hoc ergo n propter hoc ergo H hoc ergo GN hunc
ergo D hic enim C | dicebat om N | se simon C | die tertia se A | sur-
rexisse F ||¹⁸ qui C quia et A | et membra om C | ueruecis ADHLN
(in ras) n ueruecis B uerbebis M | intulerat n | sanguis . . . congelauerat
om C | sanguinem B ||¹⁹ collegerant B | ipse autem tertia die n | die
tertia H | dicit FM dicens H | fac om D ||²⁰ fusus ANUn | exterige D tergi
CM (in ras) N ||²¹ dixi pro promisi U | die tertia promisi AGN (sed die
tertia repetunt) tercio B*

10*

33 Cum ergo dixisset Nero: Crastinus dies uos probabit; conuersus ad Paulum ait: Tu Paule, quare nihil loqueris? aut quis te docuit aut quem magistrum habuisti, aut qualiter in ciuitatibus docuisti, uel quales exstiterunt per tuam doctrinam? puto enim nullam te habere sapientiam, nec uirtutem aliquam posse perficere. Paulus respondit: Putas me contra hominem perfidum et desperatum magum maleficum, qui animam suam morti destinauit, cuius interitus et perditio cito adueniet, debere loqui? qui fingit se esse quod non est, et arte magica hominibus ad perditionem inludit?

34 Huius tu uerba si uolueris audire uel fouere eum, 10 perdes animam tuam et imperium tuum. hic enim homo pessimus est, et sicut Aegyptii magi Iamnes et Mambres qui Pharaonem et exercitum eius miserunt in errorem, quoisque demergerentur in mari: sic et hic per patris sui diaboli peritiam hominibus persuadet et multa mala facit per nicromantiam et 15 cetera mala, si qua sunt apud homines, et sic multos incautos seducit ad temptationem imperii tui.

35 Ego autem uerbum diaboli, quod per hunc hominem diffundi uideo, gemitibus cordis mei ago cum spiritu sancto, ut cito possit ostendi quid sit. nam quantum se exaltari putat 20 ad caelos, tantum demergetur in infernis iuferioribus, ubi est fletus et stridor dentium.

est add *M*: cum enim magico more uiuat qualiter se dicet circumcidere et per artem suam malam multos homines seduxit ||¹³ et prius om *B* | egyptii *AFL* egyptii *BH* egipci *U* | magi om *B* | iannee *n* gracc *Thil* | lambres (*ex* lambris *m²* corr) *N* | mambree *ex* mambris corr *Nm²* | qui om *H* ||¹⁴ faraonem *M* | qui ante pharaonem om *L* ||¹⁵ demergerentur cum *A(m¹)DLNUfn* dimergerentur *Am²BFGH Thil* dimergeretur *CM* | mare *ABDFUfn* | ita *Mn* | per om *AC* | pro . . . peritia *H* ||¹⁶ fecit *BNm¹* (sed facit *m²*) facere *C* | astrologiae copiam diuinationes per nigromantiam *M* | nicromantia *C* nigromantiam *AH* (*h super g script*) *MN* nichromantiam *FLf* nichomantiam *B* nicromanciam *n* ||¹⁷ apud *M* | omnes *N* | in multos *B* ||¹⁸ deducit *N* inducit *C* | seducit inc. *H* | temptationem *n* dampnationem *D* intentionem *C* perditionem *Ff*

sect. 35 L¹⁹ hominem hunc *U* ||²⁰ gemitus *C* | ego pro ago *F* ||²¹ quid sit om *N* | quis *BLU* quis iste *M* qui *n* | quanto . . . tanto *L* | exalt. putat cum *ABCFLMNUn* putat exalt. *GH Thil* putat se exalt. *D* | exaltare *DFMNf* exaltatum *A* ||²² demergetur cum *DMNm²n* demergitur *LNm¹U* dimergitur *ABCFGHf Thil* | in om *n* ad inf. *F* | infernis inferioribus cum *ABCDMUn* infernis om *N* inferno inferiore *Ff* infernum inferiorem *L* infernum (om inferiore) *GH Thil* | ubi est fletus . . . dentium om *GH Thil*

36 De doctrina autem magistri mei, de qua me interrogasti, non eam capiunt, nisi qui fidem mundi pectoris adhibuerint. nam quaecumque sunt pacis et caritatis, ea docui: per circuitum ab Hierusalem usque Illiricum repleui uerbum pacis.

37 Docui, ut homines se inuicem diligent. docui ut inuicem se honore praeueniant. docui sublimes et diuites non se extollere et sperare in incerto diuinitiarum, sed in deo ponere spem suam. docui mediocres uictu et uestimento contentos esse. docui pauperes in sua egestate gaudere. docui patres docere filios suos disciplinam timoris dei. docui filios obtemperare parentibus et monitis salutaribus. docui possidentes reddere tributum cum sollicitudine. docui negotiatores reddere uectigalia ministris reipublicae. docui uxores diligere uiros suos et timere eos quasi dominos. docui uiros fidem seruare coniugibus, sicut illi sibi seruare pudorem omnimodis uolunt. quod enim punit maritus in uxore adultera, hoc punit in marito adultero ipse pater et conditor rerum deus. docui dominos ut mitius cum seruis suis agant. docui seruos ut fideliter et quasi deo ita seruant dominis suis. docui ecclesias credentium unum et omnipotentem inuisibilem et incomprehensibilem colere deum. 20

⁵ Rom. 12, 10 || ¹² Rom. 13, 7

contentos C || ⁹ paupertate C | parentes C | filios suos docere n || ¹⁰ disciplina C | timorem A | domini FUf | docui filios . . . salutaribus om per homoeot N | obtemperare G || ¹² tributa AH | cum omni sollic. U | tributum . . . negotiatores reddere om per homoeotel Ff | reddere alterum om L tribuere pro reddere altero H | uectigal L || ¹³ ministris om B | regi publicae AD | reipubl. dare L | post reip. add et duplices mensuras non facere M | suos om U | uiros suos dilig. H || ¹⁴ sicut dom. B | seruare fidem H | fidem seruare . . . sicut illi om L | coniugibus . . . seruare om M | suis post coniugibus add H || ¹⁵ et illi A illa N illae FUf illas ABD | seruare sibi GH | uiris suis seruant pro sibi . . . uolunt C | sibi om L tibi U | seruari n | pudorem om GH Thil | omnibus modis N² (corr ex omnimodis) f | quod inponit C quod enim ponit N || ¹⁶ in uxorem adulteram N | uxorem adulteram (om in) D | inponit pro punit etiam altero loco C | ponit uxor (om in) N || ¹⁷ rerum om GH Thil | dominus f || ¹⁸ mitiose C matais dilectionibus H | suis om N || ¹⁹ dom. suis seruant U | ita om Hf | et pro ecclesias M et ecclesias B ecclesiam n | in unum conuenire et omnip. H | in unum dominum et omnip. D || ²⁰ et inuisibilem Ff inuisibilem om U | et incomprehensibilem om FNuf | deum om DM | post colere add M: ego autem uerbum quod per hunc hominem acceperam tracto quoniam discipulus eius fui et ita doceo homines et sic nihil extra pacio (sic): ego enim huic homini non crederem nisi mihi christus de caelo locutus fuisset

38 Haec autem mihi doctrina non ab hominibus neque per hominem aliquem data est, sed per Iesum Christum et patrem gloriae, qui mihi de caelo locutus est. et dum me mitteret ad praedicationem dominus meus Iesus Christus, dixit mihi: 'Vade et ego ero in te spiritus uitae omnibus credentibus 5 in me; et omnia quaecumque dixeris aut feceris ego iustificabo'.

39 Nero his auditis obstupuit et conuersus ad Petrum dixit: Tu quid dicis? Et Petrus ait: Omnia quaecumque locutus est Paulus uera sunt. nam multi anni sunt, per quos accepi litteras ab episcopis nostris, qui sunt in uniuerso orbe Romano, 10 et paene omnium ciuitatum episcopi scripserunt mihi de factis et dictis eius. nam cum persecutor esset legis Christi, uox eum de caelo uocauit et docuit ueritatem, quia non erat per inuidiam inimicus fidei nostrae sed per ignorantiam. fuerunt enim ante nos pseudochristi, sicut est Simon, fuerunt et pseudo- 15 apostoli, fuerunt et pseudoprophetae, qui contra sacros apices uenientes euacuare studuerunt ueritatem. et contra hos necesse erat agere hunc uirum, qui ex infantia sua nihil aliud studii gesserat, nisi diuinae legis scrutari mysteria, in quibus hoc didicerat, ut defensor ueritatis et persecutor existeret falsitatis. 20 quia ergo persecutio eius non ex aemulatione fiebat, sed ex defensione legis, ipsa ueritas eum de caelo adlocuta est dicens ei: 'Ego sum ueritas quam defendis: cessa me persequi, quia

³ Act. 22, 21

ego dico quia *ante* uera sunt *praem* M | aliquot anni Ff | sunt anni C | ex quo acc. DFF quo acc. A ||¹⁰ quae sunt N ||¹¹ epistolis pro episcopi Ff | de dictis et de factis eius C | et dictis om Ff ||¹² cum superscr H | uox de caelis uocauit eum n | uox enim U ||¹³ illum D | per inuidiam om L ||¹⁴ persecutore C | fidei nostrae inimicus D | nisi per ignorantia L | fuerunt autem BGH Thil fuerunt enim . . . pseudap. fuerunt om per homocot C ||¹⁵ et pseudochristi H | sicut est Simon fuerunt et om n | est om U | hic symon L | fuerunt post simon cum ADFLMUf om BGHN Thil | et *ante* pseudoap. om U ||¹⁶ fuerunt et pseudoproph. om U fuerunt et *ante* peundoproph. om n | et om M | ordines pro apices GH Thil | et vacuare F | hoc C eos U ||¹⁸ hunc uero U hic uero Ff | ab pro ex H | alii G aliut CDM | studii om MU studui DF ||¹⁹ nisi ut n | diuina M diurne U | scrutari cum AFLUf scrutare BCD scrutabatur GH Thil scrutaretur n scrutatus N scrutatore B | mysteria scrutari U | hoc om M ||²⁰ unde defensor Ff | defensor esset B | existeret om B ||²¹ ergo om M ||²² eum om D | eum ueritas H | de caelo om C | adlocuta AN alocuta CD ||²³ ei cum ABDL graec om CFGHMNUfn Thil | ego sum iesus nazarenus quem tu persequeris Ff | persequi me A

ego ipsa sum pro qua uideris dimicare contra inimicos ueritatis.' ergo cum cognouisset ita esse, deseruit quod defendebat et coepit defendere hanc quam persequebatur semitam Christi, qui est uia pure ambulantibus, ueritas nihil fallentibus et uita creditibus sempiterna.

5

40 Simon dixit: Bone imperator, intellege conspirationem horum duorum aduersum me. ego enim sum ueritas et isti aduersum me sapiunt. Petrus dixit: Nulla ueritas in te est, sed ex solo mendacio omnia ista dicis et facis.

41 Nero dixit: Paule tu quid dicis? Paulus dixit: Quae 10 a Petro audisti, hoc et a me dictum crede. unum enim sentimus, quia unum habemus dominum Iesum Christum. Simon dixit: Putas me, bone imperator, cum his habere disputationem, qui aduersum me consensum fecerunt? Et conuersus ad apostolos dei dixit: Audite, Petre et Paule; si hic uobis nihil 15 possum facere, ueniemus ubi uos oportet me iudicare. Paulus dixit: Bone imperator, uide quales nobis minas ostendit. Petrus dixit: Cur non inrides hominem uanum et alieni capitum, qui ludificatus a daemoniis putat se manifestari non posse?

42 Simon dixit: Ego uobis parco, quoisque ostendam 20 uirtutem meam. Paulus dixit: Quasi tu hinc exiturus sis sanus.

⁴ Ioh. 14, 6

M | respondit Cf | quod CL quaecumque M || ¹¹ haec Hn | et om AFG Hn Thil | me dixisse n | dicta H | enim om L | esse pro enim B || ¹² magistrum dominum H | Iesum om N | post Christum add unam spem utriusque habemus M || ¹³ putasne f | putas bone imp. cum his me habere disput. n | bone om Ff | cum his debere N | disputationem habere GN Thil disp. posse habere H disp. habere debere L || ¹⁴ aduersus DM | conuersus Simon n || ¹⁵ dei om CFNf | dicit M | audite me BDN audi F | paule et petre AMN | si om C etai LM | hoc F | nihil possum uobis facere GN Thil nihil uobis ABDHU facere possum C || ¹⁶ ueniamus CFn | me uos oportet L | uos me oportet GN Thil me opor. uos DH me oportet uobis B | a me iudicari CM iudicari etiam B || ¹⁷ respondit Cf | bone om U | uides BCD | quale F | nobis om D minas nobis C minas nos D | intendit Ff tendit ABMU | Petrus dixit om B | et petrus Ff || ¹⁸ quir F | irrideas CMN irrideas BFGHf Thil | qui ludificatus a daemoniis om N || ¹⁹ daemonibus BDf daemonicu n daemone A | se om D | manifestare A | (sed corr -ri) BCff manefestari (corr e.c -re) G

sect. 42 l. ²⁰ respondit Ff | uos F | parcam n | modo quoisque (quoadueque f) Ff | uobis ostendam D ostendam uobis L non (aliquid erasum) ostendam A || ²¹ ueritatem F | Paulus dixit . . . sanus om Ff | respondit C | si tu BD | sis om FG Thil sis post sanus D | es (in ras) sanus N | sanus om B

Petrus dixit: Nisi uiderit Simon uirtutem domini nostri Iesu Christi, non credit se Christum non esse. Simon dixit: Sacratissime imperator, noli istis credere, quia hi sunt qui circumcidunt et circumciduntur. Paulus dixit: Nos antequam ueritatem cognosceremus, carnis circumcisionem tenuimus; at ubi 5 ueritas apparuit, cordis circumcisione et circumcidimur et circumcidimus. Petrus dixit: Si mala est circumcision, tu quare circumcisus es?

43 Nero dixit: Ergo et Simon circumcisus est? Petrus dixit: Nec aliter poterat decipere animas, nisi se Iudeum simulareret et legem dei docere ostenderet. Nero dixit: Tu, Simon, ut video, zelo duceris et ideo istos persequeris. est enim ut video, zelus magnus inter te et Christum eorum, et uereor ne ab eis conuincaris, et magnis malis consumptus esse uidearis. Simon dixit: Seduceris, imperator. Nero dixit: Quid est seduteris? hoc quod in te video hoc dico, euidenter te aduersarium esse Petri et Pauli et magistri eorum.

44 Simon dixit: Pauli Christus magister non fuit. Paulus dixit: Qui Petrum praesens docuit, ipse me per reuelationem instruxit. nam quod nos accusat circumcisos, dicat ipse, quare 20 circumcisionis sit. Simon dixit: Quare me hoc interrogatis? Paulus

zelum magnum ut video C ut video om GHN Thil ||¹³ zelum magnum CM | magnus om NU ||¹⁴ ab his A | uincaris U | malis magnis BGN Thil | consumaris M | esse om A | uideris H ||¹⁵ bone imperator GHn Thil | quid est simon (super lineam) A | sederteris hoc . . . euidenter te om A ||¹⁶ hoc danque n | euidenter hoc dico C | iudico pro dico M | euidentem (B)FM Nuf | te aduersarium esse cum (B)HM esse te adu. FLUf adu. esse te video A te om CDGNn Thil scilicet aduersarium (om esse D) ||¹⁷ post magistri eorum in B sequuntur quae leguntur sect. 48 Petrus dixit unum esse deum patrem . . . non erit finis. Nero dixit etc. quae in reliquis textibus hoc loco leguntur Simon dixit: Paulus Christi magister non fuit in codice sectioni 31 inserta sunt, praemissis quae infra repetuntur nero autem simoni dixit video euidentem te aduersarium esse petri et pauli et magistri eorum

sect. 44 l. ¹⁸ respondit Ff | pauli magister christus GH Thil Christus Pauli magister n | post non fuit add M petrus dixit: deus omnium hominum saluator est | paulus respondit CFf ||¹⁹ praesens om Ff per se (om praesens) D per se praesens C praes. per se BM | post instruxit add M ut petri sermonibus communicarem ||²⁰ qui nos BDL quum nos C | accusat simon H | dicat nunc ipse Ff | ipse om AN | quare ipse L ||²¹ circumcisus est C sit circumc. H | post sit add super lin ipse Nm² | ad haec symon respondit Ff | hoc me LU me om C | interrogasti MN interrogasti ABCD

dixit: Est ratio ut te interrogemus. Nero dixit: Cur uereris respondere illis? Simon dixit: Ideo quia a deo praecepta est circumcisio illo tempore quo ego eam suscepi.

45 Paulus dixit: Audis, bone imperator, quid dixerit Simon? si ergo bona est circumcisio, quare tu circumcisos tradidisti, et 5 coegeristi eos praecepitanter occidi? Nero dixit: Sed nec de nobis bene sentio. Petrus et Paulus dixerunt: An tu de nobis sentias bene uel male, non ad rem pertinet. nobis enim necesse est ut quod promisit magister noster fiat. Nero dixit: Quid si ego noluero? Petrus dixit: Non quod tu uolueris, sed quod nobis 10 ille pollicitus est.

46 Simon dixit: Bone imperator, hi homines circumuenerunt clementiam tuam et obligauerunt te. Nero dixit: Sed nec tu adhuc me de te confirmasti. Simon dixit: Quantis rebus bonis et signis a me tibi demonstratis miror quod adhuc dubitare 15 uideris. Nero dixit: Ego neque dubito, neque cuiquam uestrum consentio. sed magis quod interrogo responde mihi.

47 Simon dixit: Nihil tibi iam respondebo. Nero dixit: Ideo hoc dicis quia mentiris. et si ego tibi nihil possum facere, deus qui potens est faciet. Simon dixit: Iam tibi responsurus 20 non sum. Nero dixit: Sed nec ego te computem aliquid esse.

super lin) | hii CLMU si F ||¹³ dementiam AF | ego neque dubito pro sed nec tu adhuc me G | adhuc tu L ||¹⁴ confirmasti de te A | respondit Ff | tantis L | quante res bone et signa D quanta signa et bona n | tibi ante rebus U ||¹⁵ magnis pro signis A signis om B me (om a) tibi demonstrauit C | tibi om M | demonstrauit (om a me tibi) U demonstrans D demonstrata sunt n item Nm² sed add bona | miror si L miror quid C ||¹⁶ uidearis D | imperator repondit Ff | ego neque eras G | nec . . . nec A nec altero loco etiam D | dubito neque dubita^{bo} nec quicquam uestri cona H | cuiusquam D | uestri B uestrum om L ||¹⁷ magis eras G | ad quod Gn

sect. 47 l.¹⁸ iam tibi GN Thil | respondeo BCFHMUf | imperator Ff ||¹⁹ ideo hoc dicis . . . Nero dixit om per homoeot U | hoc om BN | quia omnia mihi mentiris M | post mentiris add BCDHM: simon dixit (respondebit C) propter quid (quod CHM) tibi mentior ne (nec D) aliquid mihi facere poteris (potueris BH). nero dixit | et ante si om C | nihil tibi GHn Thil tibi facere nihil D | facere possum C fecero M ||²⁰ qui om L | est omnipotens A | faciet cum CFMNn faciat ABDGH Thil ut faciat L | tibi post faciet C ||²¹ imperator Ff | sed om CN | te om D | putem U audiā (om aliquid esse) M | esse aliquid DL | esse om ABCF(M) Uf

ut enim sentio, fallax es in omnibus. sed quid plura? toti tres inconstabilitum animum uestrum ostendistis et me ita dubium in omnibus fecistis, ut non inueniam, cui credere possim.

48 Petrus dixit: Ego unum esse deum patrem in Christo saluatore cum sancto spiritu creatorem omnium rerum praedico, 5 qui fecit caelum et terram, mare et omnia quae in eis sunt, qui uerus rex est, et regni eius non erit finis. Nero dixit: Quis est rex dominus? Paulus dixit: Saluator omnium gentium. Simon dixit: Ego sum quem dicitis; et sciatis, Petre et Paule, non uobis contingit quod cupitis ut martyrio uos digner. Petrus et Paulus dixe- 10 runt: Numquam tibi bene sit, Simon mage et amaritudinibus plene.

49 Simon dixit: Audi, Caesar Nero, ut scias istos falsos esse et me de caelis missum: crastina die ad caelos uadum, ut hos qui mihi credunt beatos faciam; in istos autem qui me negare ausi sunt iram meam ostendam. Petrus et Paulus 15 dixerunt: Nos olim uocauit deus ad gloriam suam; tu autem a diabolo uocatus ad tormenta festinas.

¹¹ Act. 8, 23

quia pro qui altero C hic L ||⁷ est rex H uenturus est rex regum (om uerus) B | post finis add FHMf: et (om HM) paulus dixit: quae petrus (om f) retulit (haec add M) et (om H) ego similiter confiteor eo quod (ego confiteor quia M) non sit (est M om H) per alium salus nisi per iesum (om M) christum (haec adnunciamus generi humano hoc loco add M) | imperator dixit Ff | quis est christus dominus D quis est rex christus Ff ||⁸ dicit M respondit CfFf ||⁹ dicis BCFMU tu dicis Nf | et sciatis om D et hoc sciatis n ut sciatis Hf scitis BCFLMN scitis A | quia non uobis C | uobis om A uos D | contingit B continget DFLUf ||¹⁰ martyrium uobis fieret C | dignem D | post digner add coronam B | responderunt C || " ante numquam praemittunt FHf: adueniat nobis quod cupimus et contingat ut (ut om H) | tibi sit bene FHf | bene tibi sit Un | Simon om DM simon sit C | mage diabolo M | amaritudine CFUfn amaritudinis AB DN | post plene add nam nobis iam contingit quod cupiuimus et quod sperabamus percipimus M eodem loco add quoniam quaecumque loqueris mentiris FHf

sect. 49 l. ¹² audi Caesar Nero om n | audis GN audi me FH Thil | fallaces pro falsos H | Nero om CM | ut om M | esse istos falsos A | falsos esse et mendaces B ||¹³ crastino AFGNUfn Thil | die om n | in caelos B in caelis CM in celum H | ut eos DLM et eos Cn et illos Ff ||¹⁴ qui in me C | credent M | istis DL istos (om in) M ||¹⁵ meam meis M ||¹⁶ responderunt C | deus uocauit DNn ||¹⁷ ad diabolica B | iam uocatus ABDF HMfn | iam uocatus a diabolo A | uocatus es FGLNUfn Thil | et ad tormenta DGHLNm²Un Thil | uocatus post festin. D | ad tormenta festinas om B | festina D

50 Simon dixit: Caesar Nero, audi me. istos insanos a te separa, ut dum uenero ad patrem meum in caelis, possim tibi esse propitius. Nero dixit: Et unde hoc probamus quia in caelum uadis? Simon dixit: Iube turrim excelsam fieri ex lignis et trabibus magnis, ut ascendam in illam; et cum in 5 illam ascendero, angeli mei ad me in aera uenient: non enim in terra inter peccatores ad me uenire possunt. Nero dixit: Volo uidere, si imples quod dicis.

51 Tunc Nero praecepit in campo Martio turrim excelsam fieri et praecepit ut omnes populi et omnes dignitates ad istud 10 spectaculum conuenirent. altera uero die in omni hoc conuentu iussit Nero Petrum et Paulum ad hoc spectaculum praesentari, quibus sic ait: Nunc habet ueritas apparere. Petrus et Paulus dixerunt: Non enim nos eum detegimus, sed dominus noster Iesus Christus, filius dei, quem hic se ipsum esse mentitus est. 15

52 Et conuersus Paulus ad Petrum dixit: Meum est genibus positis deum exorare, tuum est impetrare si quid uideris eum conari, quoniam tu prior electus es a domino. et positis genibus orabat Paulus. Petrus autem intuitus Simonem dixit: Incipe, quod coepisti; adpropinquabit enim et tua detectio et 20

die add f: Nero imperator cum senatu et equites Romani et omnis populus uenerunt in Campo Martio ad spectaculum. et cum uenisset uniuersi, tunc in omni etc. | altera autem *GHNn Thil* | omni *om n* | hoc *om CF* | in hoc conuentu *post paulum (om omni) n* ||¹² imperator *Ff* | spectac. hoc *H* | ad hoc spectaculum *om F/n* | istum *M* | expectaculum *CF (exp-)* | sibi praesentari *n* | *post praesentari add* et statim adducti sunt ante eum *Ff* ||¹³ habebit *GLNn Thil* | habebit inter uos *n* | aperire *N* ||¹⁴ enim *om CFNUfn* | eum nos *BCFNUfn* eum *om ADL* nos eum *om M* | detegemus *A* | noster *om BFLMNUfn* ||¹⁵ dei uiui *AD cum graeco uulg* | filius dei *om U* | se hic *n* | se *om B* | ipsum *om DU* | esse *om B* | mentitur *GHM Thil* | *post* ment. *add* ipse eum manifestauit *M*

sect. 52 l.¹⁶ ad petrum paulus *M* ||¹⁷ positis *om D* | orare *BD* rogare *M* | orare deum *D* et *ante tuum A* | tuum est *cum ABCDFHNUfn* est *om GM Thil* | deum imp. *C* | impetrare *cum CFG (sed t eras) M* (*t ut ad eras*) *NUf* imperare *ABDHLn Thil* *sed uide graec (DE) ἀνύστα* | si quid uideris eum conari *om C* ||¹⁸ symonem conari *Ff* | et *om A* ||¹⁹ exorabat *D* orauit *A* | paulus orabat *n* | *ad paulus add coram omni populo FHf* | uero *U* | intuens *GM Thil* intuitus est *Ff* | dicit *N* ||²⁰ imple pro incipe suspicatur *Thilo* | perfice *CM* imple *coniecit Thil* | incipe iam *C* | quod super dixisti *U* | adpropinquat *B* adpropinquauit *CDNU (appr-)* | autem *Gn Thil* | et prius *om MU* | deiectio *DH* deceiptio *A* (*corr ex detectio*) *BGN* | deiectio tua *D*

nostra uocatio. uideo enim Christum meum uocantem me et Paulum.

53 Nero dixit: Et quo ituri estis contra meam uoluntatem? Petrus dixit: Quo nos accersit dominus noster. Nero dixit: Quis est dominus uester? Petrus dixit: Dominus Iesus Christus, 5 quem ego uideo nos uocantem. Nero dixit: Ergo et uos in caelum ituri estis? Petrus dixit: Quo ipsi placuerit qui uocat nos. Simon dixit: Vt scias, imperator, istos fallaces esse, mox ut in caelum ascendero mittam ad te angelos meos et faciam te ad me uenire. Nero dixit: Fac ergo, quae dicis. 10

54 Tunc ascendit Simon in turrim coram omnibus, et extensis manibus coronatus lauro coepit uolare. Nero ut uidit Petro sic ait: Verax homo est iste Simon, tu autem et Paulus seductores estis. Cui Petrus ait: Sine mora scies nos ueraces, esse Christi discipulos, hunc autem non esse Christum, sed 15 magum et maleficum. Nero dixit: Adhuc perseueratis? ecce uidetis eum caelum penetrare.

55 Tunc Petrus aspiciens Paulum dixit: Paule, erige caput et uide. Cumque eleuasset caput Paulus lacrimis plenus oculos, et uidisset Simonem uolantem, sic ait: Petre, quid cessas? per- 20

et coepit *Un* | uolitare *C* | post uolitare add *C*: populus uero mirari et uenerari ceperunt; plerique dicentes. *dei esse potentiam* non hominem qui cum corpore uolitaret; nicil tale *xpm* fecisse et item add *M*: mirari populus uenerari plerique gentiles dicentes *dei esse potentiam* non hominis qui cum corpore uolaret nihil tale Christum fecisse. *haec ex Pseudo-hegesippo desumpta sunt* | post Nero add autem *H* ||¹³ sic petro ait *L* ait ad petrum *M* | petrus *F* | uides quia uerax est homo *M* | iste symon uerax est (*om homo*) *Ff* est iste homo *L* ||¹⁴ estis hominum *AGH Thil* hominum estis *n* | sic ait *GL* | sine modo nunc *BD* | si mora *Nm¹* si moras feceris *Nm²* | scies nos sine mora *U* | scias *ABGHNm¹ⁿ* *Thil* ||¹⁵ disc. christi *H* | et Christi disc. *n* *Thil* | esse non *A* ||¹⁶ et maleficum *om AU* | imperator *Ff* | perseueratis in mendatio *Ff* | et ecce *C* et (*om ecce*) *M* | eum ecce uid. eum *D* ||¹⁷ uidete *n* uidebitis *U* | ad caelum *C* | perseuerantem *pro caelum* *B* | penitrate *G* | post penitrate add et quae est dubietas *M*

sect. 55 l. ¹⁸ aspiciens *om Ff* | ad paulum *Ff* | sic ait *DGHNn Thil* | paule frater *Gn Thil* Paule *om CH* ||¹⁹ et uide et uigela (uigila *m²*) tecum *M* | leuasset *BCFHM* | paulus caput *Dn* | lacrimis plenus oculos *om D* | plenus lacrimis *oc. n* | plenum *BCFHf* pleno *M* lacrimis plenis (*corr ex* plenus) oculos (*superscr* oculis) *G* oculis lacrimis plenis *L* | oculos *om ACDFHNUf* ||²⁰ uidit *F* uidissed *N* | uolantem *om U* | dixit *Gn Thil* ait petro *H* | frater petre *Gn Thil* Petre *om H*

fice, quod coepisti. iam enim nos uocat dominus noster Iesus Christus. Et Nero audiens eos subrisit et dixit: Isti uident se uictos modo et delirant. Petrus dixit: Modo probabis nos non delirare. Paulus ait Petro: Fac iam, quod faciebas.

56 Et aspiciens contra Simonem Petrus dixit: Adiuro uos, 5
angeli Satanae, qui eum in aëra fertis ad decipiendum hominum infelium corda, per deum creatorem omnium et per Iesum Christum quem tertia die a mortuis suscitauit, ut eum ex hac hora iam non feratis, sed dimittatis illum. Et continuo dimissus cecidit in locum qui Sacra Via dicitur, et in quattuor partes 10 fractus quattuor silices adunauit, qui sunt ad testimonium uictoriae apostolicae usque in hodiernum diem.

57 Tunc Nero teneri fecit Petrum et Paulum in uinculis; corpus autem Simonis iussit diligenter tribus diebus custodiri, putans eum resurgere tertia die. cui Petrus dixit: Hic iam 15 non resurget, quoniam uere mortuus est et in aeterna poena dampnatus. Cui Nero dixit: Quis tibi permisit tale scelus facere? Petrus dixit: Contentio eius, et si intellegas, multum est ei

hegesippo ||¹⁰ in loco *BCDGHN Thil* | dicitur uia sacra *B* | et crepuit et ante in quattuor add *M* | per quattuor *H* | quattuor partes factus om in *ABDG Thil* | in om etiam *NU* | partibus *U* | fractus om *N* ||¹¹ cruore madidauit pro adunauit *C* | quae *BDn* | sunt romae *M* | uictoriae om *C* ||¹² apostolorum *Ff* | praesentem *M* | post diem add *Ff*: tunc ad sonitum eius quo (quomodo *f*) crepuit leuauit paulus caput et dixit: gratias tibi agimus domine iusu christe quod (qui *f*) nos exaudiisti et symonem (magum add *f*) detexisti et nos in ueritate tuos discipulos conprobasti. item add *M*: tunc paulus ad sonitum eleuauit caput et dicit: agimus tibi gratias domine iusu christe quod seruos tuos exaudire dignatus es

sect. 57 l.¹³ tunc nero ira magna plenus *Ff* nero scilicet iracundia plenis *M* qui deinde pergit: praecepit dicens corpus eius triduo custodiatur. fornitas reuiuiscet sicut et prius. ad haec petrus respondit | nero imperator *Gn Thil* | tenere fecit *L* iussit tenere *G* (sed corr teneri) *Thil* iussit nero tenere *N* | paulum et petrum *A* ||¹⁴ corpus uero *B* | tribus diebus diligenter *U* | diligenter tribus diebus om *N* | tribus diebus et tribus noctibus *BDFf* tribus diebus om *n* | custodire *GHNn Thil* ||¹⁵ eum om *D* | tertia die resurgere *C* tertio *U* tertia die om *A* | ante hic iam *praem* erras imperator *Hf* ||¹⁶ reuiuiscit *M* | qui pro quoniam *A* quum *n* | mortuus sit *n* ||¹⁷ damnatus est *M* | cui om *M* | nero respondit *Ff* | te permisit *Ff* | promisit *D* | perpetrare *Ff* | inde a tale scelus usque ad ne tantas *uerba in B euauerunt* ||¹⁸ respondit *CFMf* | sed si *C* | et ut intellegas *AH* et si uis intelligere *n* intelligas ex intellegas corr *G* | post intellegas sic pergit *M*: maior est qui uincit quam qui uincitur. nero autem deceptum se et destitutum dolens tanti casu amici sublatumque sibi uirum uilem et necessarium reipublicae, indignatusque quaerere cepit causas

praestitum ut periret, ne tantas deo ad multiplicationem supplicii sui inferret blasphemias. Nero dixit: Suspecto animo me esse fecistis, ideoque uos malo exemplo perdam. Petrus dixit: Non quae tu uis, sed quod promissum est nobis, necesse est consummari.

5

58 Tunc Nero dixit ad praefectum suum Agrippam: Homines in religiosos necesse est male perdere, et ideo cardis ferreis acceptis iubeo eos in Naumachia consumi et omnes huiuscemodi homines male consummari. Agrippa praefectus dixit: Sacratisime imperator, non congruenti exemplo iubes eos puniri. Nero 10 dixit: Quare? Agrippa dixit: Quoniam Paulus innocens uidetur; Petrus autem homicidii reus est, insuper et in religiosus. Nero dixit: Ergo quo exemplo peribunt? Agrippa praefectus dixit: Ut mihi uidetur, iustum est Paulo in religioso caput amputari: Petrum autem eo quod insuper homicidium perpetrauerit, iube 15 eum in cruce leuari. Nero dixit: Optime iudicasti.

sect. 58 l. ⁶ tunc nero *cum n graec* tunc ira repletus nero *FHf* tunc *om ABCDGLMNU* *Tisch* ad praefectum suum agrippam nero dixit *C* nero ad praefectum suum clementem cognomento agrippam dixit *M* clementem *praefectum appellat etiam ille passionis textus qui in codd aedil Flor eccl 132 et Londin Addit 11880 legitur* | suum *om D* | istos homines *FHf* utrosque homines istos *C* ⁷ in religiosos *sic h. l. et infra ABC DFNUf* | male perire oportet *M* | perdere male *D* | et ideo *om A* | cardis *G* ad cardos ferreos ligari eos praecipio ut ipsi se inuicem interficiant et consumant (*om acceptis . . . male consummari*) *n* ⁸ acceptis *om C* accentis *D* | iubeo *scripsi cum C et graec assentiente Thil* iube reliqui | in *om N* | naumachiam *U* naumagia *C* neomacia *G* naumatia *H* neomagia *Nm²* in *ras* (*suit neomagie*) aumacia *M* anachiam *F* | oportet enim omnes *Ff* et homines huiuscemodi *L* | huiuscmodi *U* huius condicionis *M* ⁹ male *om D* | male consummari *om U* | consumare *N* consuma *G* consummari oportet *M* | clemens praef. *M* | dicit *U* respondit *M* | sacratissime imperator *om U* ¹⁰ eos exemplo iubes *C* | iube *G* | punire *GNn Thil* perire *M* ¹¹ quare non congruenti *Ff* quare non *U* | clemens praefectus *M* agrippa praefectus *Gn Thil* | respondit *CLM* | innocentior *C* | esse uidetur *GMN Thil* mihi uidetur *n* ¹² qui homicidii *F* quia homicidii *f* homicidio sceleratus *M* | et post insuper *om GN Thil* | poena amara patiatur *pro ins. et inrel. Ff* | religiosus *H postea add* maiorem poenam patiatur *H* ¹³ et quo exemplo *M* | clemens praef. *M* praefectus agrippa *A* praefectus *om CFf* | respondit *CM* ¹⁴ ut mihi uidetur paulo uidetur *B* | iustum est *om C* ¹⁵ petro *FUf* petrus *ABG Thil* | autem *om G (eras?) n* *Thil* | eo *om FHf* | eo quod *om N* | eo quod homicidii reus est insuper et hom. perp. *C* | insuper qui *Nm²* insuper et *Cn* | perpetrauit *GNn Thil* perpetrauerat *A* | iube *om n* ¹⁶ eum *om DLNn* | in cruce *cum CDHL Nm² (in ras) n* in crucem *FU* cruce *GM Thil* | crucifigi *A* cruciari *B* | leuare *GNm¹* (*sed corr m²*) *Thil* | obtime *ABCN*

59 Et deducti sunt Petrus et Paulus a conspectu Neronis.
Paulus decollatus est in via Ostiensi.

60 Petrus autem dum uenisset ad crucem ait: Quoniam dominus meus Jesus Christus de caelo ad terram descendens recta cruce sublimatus est, me autem quem de terra ad caelum euocare dignatur, crux mea caput meum in terra debet ostendere, et pedes ad caelum dirigere: ergo quia non sum dignus ita esse in cruce sicut dominus meus, girate crucem meam. At illi uerterunt crucem et pedes eius sursum fixerunt, manus uero deorsum. 10

61 Conuenit autem innumerabilis multitudo maledicentes Caesarem Neronem, ita furore pleni ut uellent ipsum Caesarem incendere. Petrus autem prohibebat eos dicens: Ante paucos dies rogatus a fratribus abscedebam, et occurrit mihi dominus meus Jesus Christus, et adoraui eum et dixi: Domine, quo 15 uadis? Et dixit mihi: Sequere me, quia uado Romam iterum crucifigi. Et dum sequerer eum, redii Romam. Et dixit mihi: Noli timere, quia ego tecum sum, quo usque introducam te in domum patris mei.

celos D || ⁶ vocare BCFL reuocare M | dignatus est ideo C | caput crux mea (om meum) n | capud AN | post crux add debet accipere sed (om mea) L | habere pro ostendere M || ⁷ pedes uero n | celos D | ego pro ergo M | quia om A || ⁸ in cruce ita esse / ita crucifigi n | in cruce om B | dom. meus iesus D | rogo girate M girate om D | post crucem meam add et capite dimerso crucifigite me FHf item add capud meum in terris debet ostendere D | ac illi M et illi A tunc illi n || ⁹ confixerunt DU fixerunt delevit Nm² | manus autem DFHf

sect. 61 l. ¹¹ ibi pro autem H autem ibi Ff multitudo populi M populi multitudo / multit. pop. innum. H | maledicens AHLMNm³ (fuit maledicentes) Un || ¹² caesari neroni G (eras -rem -nem) H Thil | et ita sunt incensi furore C | et ita M ita uero n | plena LNUn pleni ex plena corr G | uellet Nm² (fuit uellent) | ipsum neronem FMf ipsum caesarem neronem H || ¹³ eos delevit Nm² | dicens audite filii M | dicens nolite filioi nolite quaeso hoc agere, sed magis quod (quae H) loquor auscultate. ante paucos enim FH (sed om enim) f || ¹⁴ a multis fratribus B | ascendebam GNn | abscedebam hinc FHf | mihi in via FHf || ¹⁵ meus om GHNn Thil | Christus om F | in via post Christus add M ad portam huius urbis add Ff | et adoraui eum om A | dicens pro et dixi D || ¹⁶ mihi post dixit om ALU | sequere me . . . et dixit mihi om per homoeot D | romae N || ¹⁷ et sequens eum M | dicit M || ¹⁸ noli timere petre M | quia om D ego om Ff | te om D || ¹⁹ patris mei om M

62 Et ideo, filioli, nolite impedire iter meum. iam pedes
mei viam caelestem ambulant. nolite tristari, sed congaudete
mecum, quia hodie laborum meorum fructum consequor. Et
cum haec dixisset, ait: Gratias tibi ago, bone pastor, quia oves
quas mihi credidisti compatiuntur mihi. peto ut participantur 5
mecum de gratia tua. commendo tibi oves quas mihi credi-
disti, ut non sentiant se sine me esse, qui te habent per
quem ego gregem hunc regere potui. Et haec dicens emisit
spiritum.

63 Statim ibi apparuerunt uiri sancti, quos umquam nemo 10
uiderat ante nec postea uidere potuerunt. isti dicebant se
propter ipsum de Hierosolymis aduenisse, et ipsi una cum Mar-
cello, inlustri uiro, qui crediderat et relinquens Simonem Petrum
secutus fuerat, abstulerunt corpus eius occulte et posuerunt
sub terebinthum iuxta Naumachiam in locum qui appellatur 15
Vaticanus.

64 Ipsi autem uiri qui se dicebant de Hierosolymis ad-
uenisse, dixerunt ad omnem populum: Gaudete et exultate,
quia patronos magnos meruistis habere et amicos domini Iesu
Christi. sciatis autem hunc Neronem regem pessimum post 20
necem apostolorum regnum tenere non posse.

et dic. *C* | isti enim *Ff* | propter ipsos *GLNf* propter ipsos se *V* || ¹² ero-
solimis *B* iherosolimis *F* jerosolimis *L* hierosolimis *MNm¹* | uenisce *A* |
ipse B || ^{13—17} et ipsi una ... aduenisse *om per homoeotel U* || ¹⁸ inlustri
uiro *om A* | inlustri *cum FMNf* illustre *C* uiro illustrissimo *L* | et *om*
BC eras H | derelinquens *B* | simonem magum *GHVn Thil* || ¹⁴ erat
ABLM | occulte *om H* | posuerunt eum *CFHMf* posuerunt illud *V* ||
¹⁵ ad tereb. *BCDFHLMNfn* | terebintum *BFGf* therebintum *AD* there-
binthum *H* teribintum *M* terebinctum *C* tereuentum *Nm¹* (*sed tereben-
tum corr m²*) *V* | naumaciam *n* naumatiam *H* naumacia *M* naomacia *V*
naomatiam *G* naomatia *Nm¹* (*neomatia Nm²*) naumagie *C* | in loco *BDG*
LNn Thil || ¹⁶ baticanus *M* baticano *C*

sect. 64 l. ¹⁷ illi *C* | de hiers. (iheros-, ieros-, heros-, hierus-)
dixerunt (dixerant *V*) aduenisse *CDFNVf* de hiers. se dixerunt adu. *H*
de hiers. aduenisse dicebant *A* de hiers. aduen. dixerunt *BM* de iero-
solima aduenisse fatebantur *L* uenisce *M* || ¹⁸ dixerunt *om M* | hii dixe-
runt *U* | nolite flere sed gaudete et exultate in domino *M* | et *ante*
exultate *om V* || ¹⁹ quoniam *G Thil* | habere meruistis *FMf* | *post* habere
add sanctos apostolos Thil | domini nostri *ACFHLMUf* || ²⁰ autem *om N*
etiam (om hunc) n | regem pessimum post necem *om N* | pessimum
regem *D* regem *om BFf* pessimum *om V* | post mortem *A* || ²¹ apostu-
lorum *M* | teneri *F*

65 Accidit autem post haec ut odium exercitus sui et odium populi Romani incurreret; ita statuerunt ut publice cathomis tamdiu caederetur, quousque ut erat meritus expiraret. quod cum peruenisset ad eum consilium, inruit in eum tremor et metus intolerabilis, et ita fugit ut ulterius non apparuerit. extiterunt autem qui dicerent, in siluis dum erraret fugiens frigore nimio et fame diriguisse et a lupis esse deuoratum. 5

66 Sanctorum autem apostolorum dum a Graecis corpora tollerentur ad Orientem ferenda, extitit terrae motus nimius. et occurrit populus Romanus et comprehendenterunt eos in loco, qui 10 dicitur Catacumba uia Appia miliario tertio; et ibi custodita sunt corpora anno uno et mensibus septem, quousque fabricarentur loca in quibus fuerunt posita corpora eorum. et illic reuocata sunt cum gloria hymnorum et posita sancti Petri in

*MSU Mug de nem 14 Am 2 Strozz 4 | ex frigore Df Laur Pl XX, 1. 2
Aed Fl 139 Mug de nem 13 conu suppr 231 e frigore F uerba post frigore
usque extitit in B non perspicua | uel fame C | eum diriguisse L | diri-
guisset ADFHMfn Mug de nem 14 Am 2 Strozz 4 diriguisse G detruisse
S | et alterum om CS Mug de nem 14 Am 2 Strozz 4 | esset CDHf Aed
Fl 139 Mug de nem 13. 14 Am 2 conu suppr 231 fuisse M | deuoratus
CDFHNm² (fuit deuoratum) Mug de nem 14 (sed non Laur Plut XX, 1)
deuoratum esse n*

*sect. 66 1. beatorum Aed Fl 139 Mug de nem 13 | corpora aposto-
lorum (om sanct. autem) A apostolorum corpora V | apostol. petri et
pauli Ff etc | corpora dum a graecis Ff Laur Pl XX, 1. 4 Mug de
nem 13 conu suppr 231 | cum pro dum L diu n⁹ tollerent S | ad oriente
C in orientem Ff etc | referenda L ||¹⁰ cucurrit ACFHLNSUVf Mug de
nem 14 Am 2 Strozz 4 cucurritque n occurritque Laur Pl XX, 3 | pop.
romanorum A | apprehenderunt L | in locum CFMUF Mug de nem 14
Am 2 Strozz 4 ||¹¹ catacumbas CMNS cathacumba V | apisa CDNS Laur
Pl XX, 3 | custodita sunt ibi U | condita sunt B ||¹² corpora eorum CGH
Thil corp. sanctorum M | anno uno om B uno om U Mug de nem 14
Strozz 4 | et om H | fabricauerunt U ||¹³ loca sanctorum C | in om B |
fuerunt posita cum ABC (fuerunt prius pos.) LMUF Mug de nem 14 Am 2
Strozz 4 fuerint pos. F Laur Pl XX, 1 fuerant pos. N Laur Pl. XX, 2. 4
Aed Fl 139 Mug de nem 13 conu suppr 231 fuerunt om D sunt posita
G Thil posita sunt H (in ras fuit fuerant posita) V | eorum corpora
ponerentur Sn Laur Pl XX, 3 | corpora sanctorum apostolorum U | et
tum deinde illic C | illicque L | et illic cum debito reuarentiae honore
et laudibus hymnorum conderentur Ff etc | et illic . . . hymnorum om
Strozz 4 ||¹⁴ reuocate D reuocati U | atque reposita C et posita in
ecclesia D et posite sunt reliquiae A et positus est sanctus petrus H
et positum est beatissimi petri corpus Ff etc et posita sunt ossa Nm²
(sed sunt ossa om m¹) et posita sunt corpora Thil ex emend | sancti om
Mug de nem 14 beati petri per papam Cornelium n | in om DS*

Vaticano Naumachiae et sancti Pauli in uia Ostiensi miliario secundo; ubi praestantur beneficia orationum in saecula saeculorum. Amen.

quam ipse eius honore construxerat sepeluit. ad quorum sacra uectigia dum toto undique mundo fideles concurrunt petitionum suarum eorum meritis consequuntur effectum. passi sunt autem sancti apostoli Petrus et Paulus sub die tertia Calendarum Iuliarum, regnante domino nostro Iesu Christo qui cum deo patre et spiritu sancto uiuit et regnat per omnia secula seculorum. amen. *eadem narratio reperitur etiam in RTX ||*
² ubi usque hodie C ibi MNm¹V ibique Nm² | multis post beneficia Nm² | post beneficia add C: omnibus aduenientibus orationes eorum modo et quousque hic mundus steterit regnante domino nostro Iesu christo cui est honor et gloria in secula seculorum. amen | orationum om C eorum orationum D eorum (om orationum) Laur Pl XX, 2. 4 Aed Fl 139 Mug de nem 13 Laur conu suppr 231 orationum eius A Mug de nem 14 orationum eorum FUf Laur Plut XX, 1 Strozz 4 per orationem eorum Nm² (orationem Nm¹) per orationes eorum Laur Pl XX, 3 rationum M | post orationum add D per dominum nostrum Iesum christum qui cum deo patre omnipotente et spiritu sancto uiuit et regnat etc. item add S: in laudem dei et domini nostri Iesu christi. passi sunt apostoli domini nostri Iesu christi sub die III. kal. iul. cui est honor et gloria etc. | post eorum add Ff etc assidue (assidue eorum Laur Pl XX, 2) fideliter poscentibus ad laudem et gloriam domini nostri Iesu christi qui uiuit et regnat etc. item add Am 2 usque in hodiernum diem ad laudem et gloriam domini nostri Iesu Christi qui cum patre et spiritu sancto uiuit et regnat deus etc. item add Laur Pl XX, 3 omnibus infirmantibus auxiliante domino Iesu christo, qui cum patre et spiritu sancto uiuit et regnat etc. | per infinita secula seculorum Laur Pl XX, 3 Am 2 in unitate spiritus sancti deus per omnia secula seculorum Laur Pl XX, 2 Aed Fl 139 || ³ post amen add explicit passio sanctorum apostolorum petri et pauli GM (qui post pauli add amen) Mug de nem 14 Thil explicit apostolorum passio petri et pauli H | sub finem legunt ego marcellus discipulus domini mei (apostoli add f) petri quae uidi scripsi IUF Am 2 Paris 5273. 11753 Neapol VIII B 2.